ואינה יודעת מה הפילה *רבי יהודה סבר זיל בתר רוב חתיכות ורוב חתיכות של ארבע מיני דמים הויין ורבנן סברי זיל בתר רוב חתיכות לא אמרינן: **מתני׳** *חמשה דמים טמאים באשה האדום והשחור וכקרן כרכום וכמימי אדמה וכמזוג בש״א אף כמימי תלתן וכמימי בשר צלי וב״ה מטהרים *הירוק עקביא בן מהללאל מטמא וחכמים מטהרין אמר רבי מאיר אם אינו מטמא משום כתם מטמא משום משקה רבי יוסי אומר לא כך ולא כך איזהו אדום כדם המכה שחור כחרת עמוק מכן טמא דיהה מכן טהור וכקרן כרכום כברור שבו וכמימי אדמה מבקעת בית כרם ומיצף מים *וכמזוג שני חלקים מים ואחד יין מן היין השרוני: **גמ׳** מנלן דאיכא דם טהור באשה דלמא כל דם דאתי מינה טמא אמר רבי חמא בר יוסף *אמר רבי אושעיא אמר קרא °כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דם טהור לדם טמא אלא מעתה בין נגע לנגע הכי נמי בין נגע טמא לנגע טהור וכי תימא ה״נ נגע טהור מי איכא וכי תימא °כולו הפך לבן טהור הוא ההוא בוהק מיקרי אלא בין נגעי אדם לנגעי בתים ולנגעי בגדים וכולן טמאין הכא נמי בין דם נדה לדם זיבה וכולן טמאין האי מאי בשלמא התם איכא לאפלוגי בנגעי אדם וכפלוגתא דרבי יהושע ורבנן *דתנן אם בהרת קודם לשער לבן טמא ואם שער לבן קודם לבהרת טהור ספק טמא ורבי יהושע אומר כהה ואמר רבה כהה וטהור בנגעי בתים כי הא פלוגתא דר״א בר״ש ורבנן *דתנן ר״א בר״ש אומר לעולם אין הבית טמא עד שיראה כשני גריסין על שני אבנים בשני כותלים בקרן זוית ארכו כשני גריסין ורחבו כגריס מ״ט דר״א בר״ש כתיב °קיר וכתיב קירות איזהו קיר שהוא כשני קירות הוי אומר זה קרן זוית בנגעי בגדים כפלוגתא דר׳ יונתן בן אבטולמוס ורבנן *דתניא ר׳ יונתן בן אבטולמוס אומר מנין לפריחת בגדים שהיא טהורה נאמר °קרחת וגבחת בבגדים ונאמר קרחת וגבחת באדם מה להלן פרח בכולו טהור אף כאן נמי פרח בכולו טהור אלא הכא אי דם טהור ליכא במאי פליגי וטמאי דהני טהורין והני טמאין אמר רבי אבהו *דאמר קרא °ויראו מואב את המים אדומים כדם למימרא דדם אדום הוא אימא אדום ותו לא א״ר אבהו אמר קרא °דמיה °דמיה הרי כאן ארבעה והא אנן חמשה תנן *אמר רבי חנינא שחור אדום הוא אלא שלקה תניא נמי הכי *שחור כחרת עמוק מכן טמא דיהה אפי׳ ככחול טהור ושחור זה לא מתחלתו הוא משחיר אלא כשנעקר הוא משחיר משל לדם מכה לכשנעקר הוא משחיר: בש״א אף כמימי תלתן: ולית להו לב״ש דמיה דמיה הרי כאן ארבעה אב״א לית להו ואב״א אית להו מי לא א״ר חנינא שחור אדום הוא אלא שלקה ה״נ מלקא הוא דלקי: וב״ה מטהרין: היינו תנא קמא איכא בינייהו

לתלות

דברים יז · ויקרא יג · שם · שם · מלכים ב ג · ויקרא יב · שם כ

תורה אור

רש״י

ואינה יודעת מה הפילה. שאבדה השליה קודם שבאה לפנינו: לא אמרינן זיל בתר רוב חתיכות כו׳. דלא קבילא להו רוב חתיכות של ד׳ מיני דמים ולאשמועינן רבי יוחנן לעיל [יח.] בג׳ מקומות הללו אשר הרוב ותו לא למעוטי הא רובא דר׳ יהודה דאזיל בתר רובא לא כולהו מודים ליה לשרוף על מגעה את התרומה: **מתני׳** וכקרן כרכום. מוריס גן שכרכום גדל בו: וכמימי אדמה. לקמן מפרש לה לכולהו במתניתין. ל״א כקרן כרכום כטוב זיו כרכום כמו (שמות לד) כי קרן עור פניו: וכמזוג. יין אדום המזוג במים ולקמ״ג דקלים אדמימות דיליה טמא: תלתן. פנגר״ק: וכמימי בשר צלי. מוהל היוצא ממנו: אם אינו מטמא משום כתם כו׳. מפרש בגמרא [כ.]: כדם המכה. מפרש בגמ׳ [שם]: כחרת. איידרמינ״ט: עמוק מכן. שעמוק במראה שחרורית כלומר שחור יותר מחרת טמא: דיהה. פלר״ש שאדמית מראיתו: כברור שבו. שיש עלין ברורין במראה אדמומית יותר מחבריהן. ובגמרא [כ:] מפרש להו: בית כרם. מקום ומשם מביא אדמה ועושה כלי: ומציף עליה מים. כלומר טמן שם מים עד שיהו המים צפין על האדמה: וכמזוג. כיצד כגון שני חלקים מים כו׳: **גמ׳** אלא מעתה כו׳ עד וכולן טמאין לשון קושיא הוא: בוהק. לשון לובן שנראה באנשים נחורים׳ ספות לבנות מתוך בפניהם: בשלמא התם. גבי נגעים אע״ג דכולהו לטמא איכא לאוקומי קרא דאיירי בפלוגתא דזקן ממרא וסנהדרין שבדורו דכתיב (דברים יז) והאיש אשר יעשה בזדון כגון דמפלגי בנגעי אדם ובפלוגתא דרבי יהושע כו׳ דקאמר זקן ממרא כחד מינייהו וסנהדרין כחד מינייהו: אם בהרת קודמת לשער לבן טמא. דשער לבן מסימני טומאה וכגון שקדמתו בהרת דכתיב (ויקרא יג) והנה נהפך שער לבן בבהרת: כהה טהור. הרי הוא כנגע שכהה מראיתו בשבוע של הסגר שהוא סימן טהרה דכתיב (שם) והנה כהה הנגע וגו׳. ובשם רבי משה הדרשן שמעתי קיהה כלומר קיהה כדבר ונחלק עליו וכן מצאתי בת״כ* ר׳ יהושע קיהה ופי׳ הר׳: שיעור נגע בגדים לאורך ולרוחב: כשני גריסין על שני אבנים שבקרן זוית. אחד בכותל זה ואחד בכותל זה: ארכו כשני גריסין ורחבו כגריס. דכשהוא מוטל ארכו על ב׳ אבנים נמצא בכל אבן גריס על גריס כשיעור נגע ושתי אבנים בעינן דכתיב (שם יד) וחלצו את האבנים: כתיב קיר. ומראיהן שפל מן הקיר (שם): פריחה. פרחה לרעת בכולהו: שהיא טהורה. ואע״פ שלא נאמר אלא באדם (שם יג) ואם פרוח תפרח וגו׳: למימרא דדם אדום הוא. ואלו כולם אדומין הן: ואימא אדום ותו לא. האדום שבאדומים דהיינו כדם המכה דמתמימין: דמיה דמיה. והיא גלתה את מקור דמיה (שם כ) וטהרה ממקור דמיה (שם יב) הרי ד׳ מיני אדמומית טמאה בה אבל שלמטה מהן לאו דם הוא: דיהה מכן אפילו. הוא שחור ככחול טהור הואיל ואינו שחור כחרת: לכשנעקר. מן הגוף לוקה ומשחיר:

ו בס״ל: ניאורים.

תוספות

אמר רבה כיהה וטהור. נראה דרבה גרס ובפרק השוכר (כ״מ דף פו׳) אמר מאן מוכח רבה בר נחמני ואמר טהור פ״ה כיהה שיש בו דין כיהה וקשה דבשלהי נזיר (דף סה:) פריך ודלמא כיהה וטמא והיכי מצי למימר הכי והא כיהה משמע טהור *ועוד דא״כ ר׳ יהושע לא פליג את״ק ובדוחק י״ל דאדרבי יהושע פריך ומגליה לטהור *(ור״ת שם) גרים ור׳ יהושע קיהה פירוש עמד למנין דקיהה לשון אסיפה כמו (יבמות דף קי:) מקהו אקהייתא בשוקא והשתא פריך התם אימא עמד למנין והביא ראיה לדברי ת״ק מיהו דוחק הוא דא״כ מאי משני אמר קרא לטהרו היכי מוכח מהאי קרא שטיהר דלמא כי היכי דדרשי ליה רבנן דריש נמי רבי יהושע: **רבי** יהושע אומר כיהה. הקשה ר״ת דמאי טעמייהו דרבנן דמטמאי מספיקא טפי הוה להו לאוקמי אחזקה כדקי״ל בפ״ק דחולין (דף י:) דמדאורייתא אזלינן בתר חזקה ורבי יהושע נמי אמאי צריך קרא ובפרק המדיר (כתובות דף עה:) נמי דקאמר לא תימא דלא אזיל רבי יהושע בתר חזקה דגופה כלל פירוש דקאמר התם גבי משארסתני נאנסתי לא מפיה אנו חיין אלא הני מילי היכא דאיכא חזקה דממונא אבל היכא דליכא חזקה דממונא אזיל דתנן אם בהרת כו׳ והשתא מה צריך ראיה על זה דאזיל בתר חזקה ועוד דשאני גבי נגעים דגלי קרא וי״ל דדרך השער להאלבן מחמת הנגע לפיכך נראין הדברים דבהרת קודמה וכן מוכח בתוספתא בפרק יש טוהלין בשער לבן דקתני אמר לבן אף שער שחור סוף שבהרתו הפכתו אלמא דדרך השער ללקות מן הבהרת ובהמדיר (שם) דקאמר היכא דליכא חזקה דממונא אזיל רבי יהושע בתר חזקה דגופה היינו אפילו דאיכא רישותא דהוי לא אזיל לא הוה מוקי קרא דלטהרו אספק בהרת קודמה דשכיח הרבה ואיכא רישותא טפי אלא הוה מוקי לה לדרשה אחריתי כרבנן או נמי מהתם יליף דאזיל בתר חזקת הגוף אע״ג דאיכא רישותא ור״ת מפרש כפ״ה ואין להאריך כאן: **מה** להלן פרחה בכולו טהור. מדמדמה פריחה דאדם לפריחת בגדים הא דכתיב (ויקרא יג) וכסתה הצרעת את כל עור הנגע מראשו ועד רגליו אנגעו של אדם קאי ב) אע״ג דפשטיה דקרא משמע דאנגע קאי דאיירי לעיל בנגע שנעשה על ידי שיש בו מחיית בשר חי ועליה קאי וכסתה הצרעת את כל עור הנגע מראשו של נגע עד רגליו כלומר עד סופו אבל הכא משמע דקאי אאדם דומיא דבגד וכן מוכח בכמה מקומות בת״כ ובריש איזהו מקומן (זבחים מח:):

סירוק

תוספי הרא״ש

רבי יהושע אומר כהה. כך גרס״י ופי׳ דין נגע כהה יש לו וקשה מהא דפריך בסוף נזיר אימא כיהה וטמא והיכי מצי למימר הכי והא כהה טהור הוא׳ ור״ת גר׳ ר׳ יהושע קיהה בקו״ף לשון אסיפה כמו מקהו אקהייתא בשוקא דמתרגמינן לשון אסיפה כלומר אסף התלמידים ועמד למנין והשיב תשובות והשתא פריך התם שמיר ואימא עמד למנין הביא ראיה לדברי ת״ק מיהו שיטרא דהתם דחיק מאי קא משני אמר קרא לטהרו או לטמאו והיכי מוכח מהאי קרא שטיהר דילמא לעולם הביא ראיה לדברי ת״ק והכי הוכי דדריש איהו להאי קרא דריש ליה נמי איהו׳ הקשה ר״ת מאי טעמא דת״ק דמטמא מספיקא נוקי נגרא אחזקה דאמרינן פ״ק דחולין דמוקמי׳ נגרא אחזקתיה ועוד רבנן דפליגי עליה דר׳ יהושע מאן ניהו ר״ג ור׳ אליעזר דאשכחן דפליגי עליה לענין חזקות בפ״ק דכתובות גבי ראוה מעוברת וגבי משארסתני נאנסתי ואמרי׳ עלה בגמ׳ תסתייד לא תימא לא אזיל רבי יהושע בתר חזקה כלל אלא כי לא אזיל רבי יהושע בתר חזקת [illegible]

לתלות

מוסף רש״י
ראה בעמ׳ הקודם

[לקמן כא.]

הגהות מהר״ב
רנשבורג

[illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones